Autor Guste Santini
Četvrtak, 28 Travanj 2011 11:41

Rumunjska vlada će do kraja travnja 2011. godine odlučiti prelazi li na euro 2015. godine, kako je ranije planirano, ili će odgoditi taj rok. I dok je prije kize vladala euforija i utakmica koja će od zemalja prije postati punopravnom članicom eurozone, sada entuzijazam ne da jenjava, već se traže prihvatljivi izgovori da se odgodi ulazak pojedinih članica Europske unije. Neshvatljivo je kako monetarni/gospodarski stručnjaci odnosnih zemalja gube iz vida činjenicu da Velika Britanija nije članica eurozone. Ovo tim više ako se ima u vidu da je Velika Britanija zemlja koja je dala snažnu podršku neoliberalizmu temeljenom na monetarizmu – Miltonu Friedmanu. Eurozona se je pokazala manje dobrim rješnjem dolaskom svjetske gospodarske krize. Jasno, nisu problem počeli niti nastali u vrijeme krize. Problemi su se taložili dulje vrijeme, a obilni krediti su samo "dolijevali ulje na vatru" povećavajući ih, s jedne strane, i, s druge strane, stvarao se privid kako manje razvijene zemlje mogu biti „ravnopravni" članovi razvijenim zemljama. „Kruta zbilja srušila je bajku". Manje razvijene zemlje - Grčka, Portugal, Španjolska, Italija i financijskim balonom „nabildana" Irska – dolaskom krize dramatično su posrnule. Slikovito rečeno prije krize njihova gospodarstva djelovala su prilično uvjerljivo, njezinim dolaskom pokazalo se pravo stanje. Slikovito rečeno kao „Voćka poslije kiše" Dobriše Cesarića. Pri tom, ne treba gubiti iz vida, razvijene zemlje, članice eurozone, su umjesto zajedničke provodile intervencionističku politiku spašavajući svoje gospodarstvo ne brinući što će se dogoditi sa drugim članicama eurozone odnosno Europske unije.
Zemlje, kao Hrvatska, koje su visoko eurizirane boluju od istih bolesti kao i manje razvijene zemlje članice eurozone. Fiskni tečaj nacionalne valute u odnosu na euro predstavlja kriterij funkcioniranja sustava. I dok postoji mogućnost zaduživanja prema inozemstvu sustav funkconira upravo zato jer priliv inozemnog kaptala nije ništa drugo nego subvencija nacionalnom gospodarstvu. Jasno kada se krediti budu vraćali tada će anuitet (dug uvećan za kamatu) biti trošarina za nacionalno gospodarstvo.
Referirajući se na stanje u Rumunjskoj zapravo upućujem poruku Hrvatskoj da je uvođenje eura, odnosno zadržavanje fiksnog tečaja, vrlo rizična rabota. Drugim riječima, nisam siguran da se, u slučaju Rumunjske, radi o odgodi već o prvom koraku u pravcu odustajanja. Ako to rumunji shvate i koncentriaju se na razvoj nacionalnog gospodarstva odgoda će biti pravi potez. U protivnom je moguće očekivati dodatne probleme. Ipak, gotovo da mogu potpisati, Njemačka kao okosnica eurozone neće dozvoliti tek tako da manje razvijene zemlje „kontaminiraju" eurozonu koja je još uvijek na prilično klimavim nogama. Problemi bi bili još veći da se Kina nije aktivno uključila u priču koja se zobe – rezervna valuta.